

Szerkesztési iroda:

Dobay János könyvnyomdája,
saját házában.

Kiadó hivatal:

Winkle Gábor könyv-
árus üzlete,
főter, Prág-ház.

BÉKEÉS

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetések felvételnek Gyulán Winkle Gábornál és a szerkesztőségénél. — Hirdetési díj: 50 szög egyszeri hirdetésnél 60 kr., 100 szög 1 frt., kétszeri hirdetésnél 25%, háromszori hirdetésnél 50% elengedés. — Nagyobb hirdetéseknel méltányos árelengedés. — Nyiltér Garmondsora 10 kr.

Megjelen
hetenként egyszer,
minden vasárnap.

Előfizetési díj:

Három óra . . . 1 ft
Hat óra . . . 2 ft
Kilenc óra . . . 3 ft
Egy évre . . . 4 ft

Gyula, sept. 11. 1874.

A nagyszalontai olvasó-egylet kebelében uemcsak a műveltségre, de az anyagi előhaladásra való törekvésnek is szép jelét adta, midőn helyiségében egy gabonacsarnokot létesített. — Kötelessünk megismertetni annak tervezetét olvasóinkkal, azon meggyőződésben, hogy ha e korszerű eszmét olvasóköreinkben létesíteni óhajtnák, erre nézve a kellő tájékozottsággal birjanak; ép ez okból közöljük az olvasó-egyletnek végzését is, mely a tervezetnek előterjesztése alkalmából hozott.

A Nagy-Szalontán felállítandó gabonacsarnok érdekében.

Jegyzőkönyve

a n.-szalontai olvasóegylet választmányi ülésének 1874. augusztus 23-ról.

4-ik szám. Ez alkalommal felemlített egy tagtárs által, hogy a szalontai olvasóegylet téres termeiben felállítandó gabonacsarnok úgy a helybeli, mint a vidéki gazdaközönség érdekében kiszámíthatatlanul hasznosan fogna működni; annál fogva indítványozza egy ily csarnok érdekében készített A. alatti tervezetet megbirálni, vagy ennek megbirálására közgyűlést hirdetni és erre egy a helybeli, mint a vidéki gazdaközönséget és olvasóegyleti tagokat meghívni.

A bemutatott tervezet figyelmes felolvasása s általános helyeslése után

határozatott:

Tekintve azt; hogy N.-Szalonta vidékének léte alapját egyedül a gazdaszat és termelésének sikeres eladása képezi; továbbá tekintve, hogy a gazdaszat sikeres eredményére habár mellékesen, de még is jelen-
tekenyen befolyást gyakorol azon intézet, mely

a gabonát venni szándékozó bel- és külföldi kereskedőknek mintegy, egy kis központ az egész vidék eladás alatt létező gabonája minősége és mennyiségéről biztos tájékozást és utbaigazítást nyújthat; és tekintve, hogy egy ilyen intézet, amidőn a vevő és eladó közötti érüklözésre, minden mellékes érdeket félretételével, alkalmat nyújtani törekszik, úgy a vevőt, mint az eladót az alkuszok külön és terhes sarczolásaitól mentessé teheti; és végre tekintve; hogy egy ily intézet önzetlen közvetítésével a bizalmat érdemlő eladókrol lelkiismeretes felvilágosítással szolgálni legszentebb feladatának tartja: ezen választmány a tett indítványt örömmel fogadja és eleve kinyilvánítja, hogy egy gabonacsarnoknak az A. alatti tervezet értelmébeni felállítására olvasóegyleti helyiségét ingyen felajánlja.

Mennyiben azonban ezen gabonacsarnok felállítására nem annyira az olvasó-egylet különleges, mint az egész n.-szalontai vidék érdekét öleli fel; szükségesnek tartja a végzést és a gabonacsarnok tervezetét számos példányban kinyomtatva a szalontai és vidéki közönség birálata alá bocsátani, felkérve, hogy folyó év szeptember hó 20-ik napján délután 3 órakor ugyane tárgyban a n.-szalontai olvasóegylet helyiségében tartandó közgyűlésre, (legyenek az olvasó-egylet tagjai, vagy nem) megjelenni s a gabonacsarnok házi szabálya megállapításában tanácsukkal segítségül lenni sziveskedjenek.

Szathmáry Zsigmond,

n.-szalontai olvasó-egyleti elnök.

A) Tervezete

a nagy-szalontai gabonacsarnok ház-szabályainak.

1. A nagyszalontai olvasóegylet egyik nagyobb termében az oda küldendő gabonaminták (mustra) elhelyezése végett egy 100—150 számozott, záros fiókkal ellátott

állvány állittatik fel, mely fiókokban minden olvasó egyleti tag, valamint mindazon erkölcsileg magukat nem compromittált helybeli és vidéki mezei gazdák és gabonakereskedők, kik az olvasóegyleti 4 frtra menő tagsági díjat lefizették; jogosan követelhetik gabona mintájuknak bekönyvezése és elhelyezését.

2. §. Az ily olvasóegyleti, egyszersmind gabonacsarnoki tag a csarnokban felveendő gabonamintáját (mustra) köteles meszelynyi nagyságu, minden gabonafajból két külön zacskóban, mintegy egy-egy vámfontnyit az olvasóegyleti, illetőleg csarnokgazdának átadni, ki is mindenekelőtt a felhozott gabonamintát sorrend szerint az e czélra szolgáló rovatos jegyzőkönyvbe beírni, annak elhelyezésére a következő üres fiók számát, a kiállító előadása szerint ezen eladásra kész gabonájának mennyiségét, netaláni súlyát, különös tulajdonságát és fajtát az illető rovatokba bejegyezni és a mintát — (mustra) és pedig az egyik zacskót nyitva, a másikat pedig a tulajdonos pecsétével lepecsételve, a jegyzőkönyvileg megjelölt fiókban elhelyezni köteles.

A csarnokban ily meszelynyi nagyságu zacskók mérsékelt áron kaphatók lesznek.

3. §. A csarnokban kiállított minták három hónapig fognak a szekrényben őriztetni, ha a tulajdonos önszántólag azt előbb visszavenni nem kívánja; annak elteltével azt a csarnokgazda a fiókból eltávolítani köteles: de a tulajdonosnak jogában áll azt újabb bejegyzetés által a három hó eltelté után is a csarnokban elhelyezni.

4. §. A minták bejegyzésére szolgáló jegyzőkönyv a csarnok helyiségében nyílt helyen tartatik, melybe minden tag, valamint minden tisztességesen öltözködött kereskedő, a csarnok nyitvatartás ideje alatt, reggeli 8 órától esteli 8 óráig szabadon beletekinthet. Ezeknek kívánságára köteles a csarnok-

gazda a fiókokban elhelyezett, le nem pecsételt mintákat, — melyből azonban ugynevezett „mutatót“ a tulajdonos engedelmével senki magához nem vehet, — kézséggel megmutatni, a mintatulajdonos lak-helye és egyéb körülményeiről lelkiismeretes felvilágosítást adni.

5. §. Minden gabonaminta-kiállító becsületével köteleztetik az otthon levő gabonájával teljesen azonos és az általa be-mondott tulajdonságnak teljesen megfelelő mintát kiállítani. Ki ellenében az ez elleni vétség bíróság beigazoltatnék, a csarnokbizottság által 10—50 frtig terjedő és az egy-let pénztára javára eső külön bírsággal is, — mely szóper utján is behajtható, megbüntethetik, és ismétlés esetében a csarnokból végleg kizárhatatik.

6. §. A gabonacsarnok a vevő és eladó között egyéb közvetítésre magát nem kötelezi, mint arra, mi a fentebbiekben határozottan kifejezve van: minél fogva magának semmi közvetítési díjt sem a vevő, sem az eladó részéről ki nem köt; sem a netalán ezek közt felmerülő vitás ügyben bíráskodni nem fog.

7. §. Azon esetben, ha a felek a kiállított minta alapján szerződést kötnek és a mintát az üzlet lebonyolításáig a csarnok külön szekrényében letétképen megőriztetni kívánják, köteles a gazda ezen, mindkét fél pecsétével lepecsételt mintát előlegesen lefizetendő 50 kr. őrizeti díjért letétbe venni, ezt a letéti jegyzőkönyvbe bevezetni, és a bejegyzést a szerződő felek aláírásával megerősíteni és ezeknek, ha kívánják, a letétről igazolványt adni.

8. §. Az ily csarnoki őrizet alá letett mintát a csarnokgazda egy egész évig megőrizni, azontul a letétből, az illető jegyzőkönyvbeni megjegyzés mellett eltávolítani köteles.

Ezen egy év eltelté előtt a letétben levő mintát a feleknek csak úgy adhatja ki,

TÁRCSA.

Jobb élni tán, mint annyi ember...

Jobb élni tán, mint annyi ember:
A hogy a pénz szeszélye hozza.
Egykedvűen beletörődni
Hídeg szíve a jóba — rosza.

Nagy fájdalmak így majd nem érik
A szárnyait behuzó lelket.
Hogy kis hitű, hogy gyáva... mindegy!
Mégjő a pénz, mely mindent elfed.

Minek is hát egy szcbb sovágás,
Szent hevület, ha úgy is élünk.
S a tájra majd, hol béke enyhít,
— Bátor, pulya — egyként elérünk.

Bajnok tusa, mely vérről áldoz,
Martyr-halál — mind örült eszme!
Tán az igazság fényesebb majd,
Ha életünk már el van veszve?!

— És mégis ah! ha újra kelnek
Mély sírokból a halvány lények,
Ne érezzünk a gyújtó lángra,
Mely egykor sziveinkben égett?..

Ne lássuk-e a mély sebet mi
Nagy hősi szívünk sírba vitte —
Ne öntsön-e szent harcuk lángzó
Nemes sovágást sziveinkbe?..

Szabadság-eszmény vértanúi
Fegyvertek hát a rozsdá marja?

S mi essünk, hulljunk gyáván egyik,
Mig nevetek dicsfény takarja?..

Oh gyávaság!.. Oh kishitőség
Ti verjétek rablánczra minket?..
— Nem, nem soha! fel küzdelemre!
Meg kell, hogy mentsük lelkeinket!..

Sipos Soma.

Gyulai vásári tárczalevel.

Gyula 1874 szeptember 7-én

Megunva szobáim levegőinek írásra készítő pressioját, elindulék, hogy kint a szabadban, élvezzem az ősi szabadságnak jogait; ahelyett azonban, hogy ezt elértem volna, másrendű mulatságok egész hosszu során mentem keresztül.

A bárdos hidra érve, ott egy ismerősömmel találkoztam, „Honnan, honnan kedves barátom? A marhavásárról! ajánlom figyelmedbe, mondhatom igen népes, s azáltal, mint kit a ránehezülő kötelességek terhe úz, tova sietett. Gondolkoztam egy darabig, valjon mit ajánlott ez nekem figyelmembe a népet, vagy a marhát? vagy talán elég vakmerő volt e kettőt egy párhuzamba állítani? Körülnéztem és láttam, hogy csakugyan elég népes, mert a megélhetési vágy egy helyre szorítja, a bambaképet mutató, de azért ravasz oláh, a munkás kezű tót és a káromkodó magyar parasztot

t. i. a „marhavásárra.“ Az önérdék szele oda fujja a spekuláns zsidót, a cserélgető cigányt, kinél közmondássá vált: „Hogy illünk, ha nem cserélünk!“ és a pörge öltönyű locsiszárt.

A messzire terjedő pecsenye szag, önkénytelenül a sátrak — alias laczikonyhák — felé irányoztatá lépteimet (zárjel közt legyen mondva, hogy én végtelen csodálkozom, hogy a mostani vállalkozó világban egy konzortium nem alakul, mely e szagot felfogva, abból pecsenye — gázt készítene, — mondhatom pedig, hogy igen praktikus eszme volna, mert itt volna mit felfogni.) A sátrakról beszélve nem hagyhatom említés nélkül, hogy ezeknek architektúrája az ó-korból datálódik, midőn t. i. még nomádnép voltunk. A háttérben egy „lengé fátyol“ mondhatnám egy „ponyva“ takarja el a titkok titkait. Ezen elkülönítés, amelyben az ó-korban nem divott volna, bizonyosan Kun-László királyunk által gondolatott ki. Különben a tágasabbak némelyikében estenként virgoncz közös ügyes bakák, és melancholikus honvédek szokták, a sors által szolgálókká degredált, szép nemmel rugni az isteni port. A szép nemről beszélve, eszembe jut, egy német írónak azon állítása — melyet én is teljesen osztok — hogy nincsen rut nő. Mert hát a nőnél ke-

resett szépség fogalmak körülbelül ezek: fekete haj, fehér fog, kék szem, piros ajk stb. Ezen tulajdonok, csakhogy másképp elhelyezve, minden nőnél megvaunak. S így történik, hogy a gondolkozni nem szerető emberek, rutnak találják azon olyan nőt, kinél fehér ajka, fekete foga, piros haja és kék nyaka van. Én azonban, mint aki a fenébb kifejezett elvet tökéletesen osztom, bátran elmondhatom, hogy nagyon sok szép nővel találkoztam még a marhavásáron is. A vásárról már t. i. a marhavásárról nagyon keveset szólhatok. Marha quantum satis — ember még annál is több. Az árákon sem igen lehetett eligazodni, kiki amennyire lealkudta, annyit vett. A városi és megyei rendőrség teljes ornatusban végzi itt teendőit és magam szemtanuja valék, hogy lelkiismeretesen, mert minden rosszul öltözött embernek kilétéről erősen igyekezett magának tudomást szerezni. Más vásárt rendezés az állandó esőzés, vagy egy hirtelen keletkezett dühös zivatar szokta megrontani, a mostani gyulai vásárt azonban, a társadalomunk minden rétegében egyaránt dühöngő elem rontotta meg. t. i. a „pénztelenség.“ E szomorúok felhozatala által a vásárnak egész folyama meg van határozva, és nehogy a pénztelenségre való reflektálás által szomorú kedély hangulatba hozzam az olvasó közönséget; inkább bezárom referadamat.

ha ezt azok egyszerre és egy időben szóval kívánják, és annak visszavételét a jegyzőkönyvben sajátkezű aláírásukkal előismerik; vagy pedig ha annak kiadását külön, vagy együttes sajátkezű írásukban kérik.

A törvényes bíró rendelete és előmerényére köteles a csarnokgazda a letétben őrzött mintát annak kiadni, vagy rendeletére azt tovább is megőrizni.

9. §. A csarnokgazda az ezen szabályok által kötelességbe tett szolgálásokat minden díj nélkül ingyen tartozik teljesíteni; azonban minden minta lepecsételéseért, ha ahhoz ő adja a spanyolviaszt, 2 krt, és a letétbe tett minta megőrzéséért 50 krt, és a netaláni jegyzőkönyvi kivonatokért, ha ezt a felek kívánják, szintén 50 krt saját számára követelhet, és ezt a felek neki megfizetni kötelesek.

Azokban, ha a felek valamely ügylet szerencsés befejezéséért a csarnokgazdának valami ajándékot jó szántukból adnának, azt ő elfogadhatja; de az iránt követeléssel állani elő nekike szabadságában nem álland.

10. §. Az olvasó-egyleti közgyűlés minden év végén kebeléből csarnokbizottságot választand, mely bizottság áll egy elnök, két rendes és két póttagból.

Ezen bizottság kötelessége a csarnok ügyvezetésére felügyelni, a csarnokgazdát szabályszerű teendőiben ellenőrizni, és a netaláni bírságolások felett határozni.

Az elnök harmadmagával érvényesen határoz és képviseli a csarnok ügyét szemközt a hatóság és magánosokkal.

11. §. Ha az olvasóegylet mint gabonacsarnok, a hiteles mértékeket beszerzendő, vagy a netalán jelentkező szükséghez képest mázsáló helyiséget is felállítani fogja; a közgyűlés külön árszabályzatban fogja megállapítani ezek díjját.

12. §. A gabonacsarnok életideje az olvasóegylet életéhez és helyiségéhez lévén kötve, azzal együtt elenyészik, vagy azzal együtt más helyiségbe költözik; netaláni felosztás esetében vagyona azon elbánás alá esik, mint amazé.

Levelezés.

B.-Sz.-András, szept. 9. 1874.

Szerény községünkben már másodszer vagyunk kénytelenek becses lapjában egy kis helyt igénybe venni izraelita iskolánk érdekében.

Mult évben azon időszertint tanító fakedt ki az iskola épületének egészségtelen volta s egyéb bajok orvoslása miatt, de feloszólalása csak puszta elhangzó szó volt, az izr. előjáróság mit sem tett s úgy látszik e tekintetben nem is szándékozik valamit tenni. Ezen szomorító körülmény azonban még nem a legnagyobb csapás, melylyel tanügyünk sújtott.

Iskolánk belételeben ez év lefolytában oly dolgok történtek, melyeket ha elhallgatnánk, bátran vádolatnának, hogy vagy helyeseljük, vagy takargatjuk; mindkét vádat elutasítandó nyilvánosságra hozzuk azokat.

A lefolyt 1873/4. tanév elején a tanítói állomás üresedésbe jött, s ez oly szerencsétlenül, jobban mondván oly gondatlanul történt be, hogy a választott egyént három hónapi sikertelen működés után elbocsátották; ezt felváltotta egy másik, ki hiányos képzettsége miatt ép úgy járt mint elődje. A nyári féléven tehát már egy harmadik egyénre kellett bízni ifjúságunkat, hogy mily szellemben és mily sikerrel végezte ez feladatát, arról keserű tapasztalást szereztünk a f. hó 7-én megtartott vizsga alkalmával. Reggeli 8 órakor vette kezdetét a bibliával, melynek eredeti szövegét a törzs gyökeres magyar ajku kis gyermekek elferdített német nyelvre fordították, mely mellett fájdalommal tapasztaltuk, hogy egy-két éves eszű gyermekeket kivéve egy sem értett csak egy szót is, sőt mi több az illető tanító abban mutatta „force“-át, hogy elmondta a német fordítást s a gyermek az eredeti szöveggel felelt. Ily kérdésekkel fárasztotta tanítványait és a hallgatóságot, délelőtti 8-11 óráig; de még ekkor sem lett volna vége, ha a mindég nyugtalankodó s türelmet vesztett hal-

gatósg hangosan nem követeli egy másik tárgy elővételét, mire ő makacsan németül, magyarul csak tördelten beszél, így válaszolt: „Unsere Aufgabe ist nur mit der Bibel dei Zeit zu vergenden.“ sőt mi több az ezután kifejlődött vitában azt mondá, hogy „vették magyarul tanulni.“ És e kimondott tétel nemcsak pusztá szó volt nála, de tanításában tényleg keresztül is vitte, mert — horrendum dictu — a bibliai vizsgálatot bevégezve, egyszerűmind vége volt a vizsgának; a többi tárgyak, a többi alatt értve számtan, nyelvtan és olvasás $\frac{3}{4}$ óra elteltével bevégeztek. A betűző gyermekek, egy haladottabbak számára irt olvasókönyvből betűztek, bár az iskola falai telve vannak a ministeriumtól küldött betűző táblákkal; a nagyobb gyermekeknek pedig nem is volt olvasó tankönyvük, helyettesítette ezt a német és magyarra fordított biblia. Következett a nyelvtan, ennek tanításában csak a legfelsőbb osztály növendékeit részelték, mind a magyar mind a német nyelvtanból a szám-névig haladtak. Ezzel a vizsgálat befejeztett, mert más tárgyat nem tanított, a gyermekek sem föld, sem természetrajzi sem történelmi oktatást nem nyertek, holott az eddigi vizsgákon csak a közel mult évben is, mily élvezettel hallgattuk a föld, természetrajzi és történelmi feleleteket. Hely rövidsége miatt ovakodtam mindenféle reflexióktól, csak a tényeket soroltam elő, de ugyhiszem elég nyomatókészek ezek, sőt tán nagyon is erős érvek, bárkit is meggyőzni arról, hogy a mindenre fogékony gyermek elme és minden irányban hajlítható gyermeki szív ily vezetés mellett hova jut.

Nem akarok itt tovább az ily vezetés rosz következményeiről elmélkedni, hisz minden gondolkodó a felsorolt tényekből azokat levonhatja, csak egy kérést vagyok bátor intézni tek. Vadász Manó tanfelügyelő urhoz sziveskednék mindezeket tudomásul venni, s azon az ifjúságot szellemileg megőző egyéniségtől, tanító urunk személyében, bennünket minél előbb megszabadítani.

Egy szemtanu.

— Jegyzéke a b.-gyulai kir. tszék előtt f. évi sept. 14-én felveendő bftóügyeknek.

Előadó Nogaáll László kir. tszéki bíró.

1401. Sajben Márton és 4 társa tolvajság.

1441. Köpe Rebeka és 2 társa tolvajság.

2175. Herz Mártonné tolvajság.

Ujdonságok.

△ Az elmúlt héten városunknak katonai vendége volt, — Szabó József honvéd ezredes és dandárparancsnok ur, ki hétfőn délelőtt megszemlélte a nagy gyakorlatot, mely Varsánd és Nagy-Pél határain volt. Eredetien jellemző dolog, hogy varsándi román szomszédaink, meleg csipót, gyümölcsöt, friss vizet raktak az ablakokba, az arra vonuló honvédeknek. Az ezredes ur megelégedését fejezte ki különösen a legénység fegyelmességére felett. — Gyalog honvédeink pénteken mentek el az országos nagy hadgyakorlatra, a lovasság pedig itt helyben fogja az összpontosított gyakorlatokat végezni.

△ Mint hiteles kuforrásból értesültünk, F.-Gyarmaton a napokban, egy domb alatt ezer darabot felülbaladó a 14. és 15-ik századbéli réz és egyéb pénzeket találtak. A járási szolgabíró ur értesülvén erről, legott felügyelete alá vette az egész leletet, s a már eladottakat is visszaváltatá, és így az ő buzgalmának fogjuk főleg köszönhetni, ha az egész leletet meg fogja nyerni megyei muzeumunk.

△ A mult számunkban említett hangverseny, mely pesti művészek és helybeli műkedvelők közreműködésével fog a cath. nagy templom most készülő orgonája javára megtartatni, mint újabb értesültünk, folyó hó 21-éről 28-ára halasztatott el, több előre nem látott akadály, de legfőképp a miatt, hogy Tannerné asszonyság, a nemzeti színház opera énekesnője, előbb nem jöhet. A meghívók e hét végén fognak a megyében és a vidékre szétküldetni, s előre is

merjük hinni, hogy ez alkalommal élvezetes esténk, és szép közönségünk leend.

△ A megyei árvaleányház építésénél gyorsan folynak a munkálatok, s alaposan bízható, hogy még ez év folytán tető alá kerül. — A régi postaház felé is újra kövezik az utat, hol a sugárút folytán ezután nagyobb leend a forgalom. Nem ártana azonban a közlekedés elül teljesen elzárni, vagy legalább éjjelenként néhány lámpával az egész tért bevilágítani, nehogy ott még valami baj történjék.

△ Panaszkodni hallottunk újabb a felől, hogy a vasuti állomásnál az első és másodosztályu váróterembe olyanokat is beeresztetnek, kik bizonyosan a harmadik, vagy talán a negyedik helyen utaznak. Ez a meny nyiban a vasut-társaság szabályait is megsérti, másrészt kellemetlen az intelligensabb közönségre, s azért ajánljuk a panasz orvoslását az állomás-főnök ur szives figyelmébe.

△ Holländer Zsiga a Rác Jancsi zönekarának kitünő karmestere, a napokban egy saját szerzeményű „Gyulai andalgó“ című gyönyörű csárdást ajánlott Göndöcs Benedek apát urnak, mint lelkes zenekedvelő és áldozatkész műpártolónak. A mű, mint halljuk, nemsokára nyomtatásban is megjelend.

△ Pénteken hajnalban és délelőtt jó kis esőnk volt, mely elverte a már kiálhatlanná vált fullasztó vásári port. Egész nap borongós, esős volt az idő, s mivel e napon mentek el honvédeink, igaznak látszott. Sárossy Gyulának azon költeménye, melyben azt mondja, hogy az Isten úgy szereti honvédeket, hogy mindig megsirattja, ha elmennek valahova.

— Miskey-Jugovics Béla beszélyeiből lapunk tárczája többeket közölt, és azok megyei közönségünk osztalan tetszésében részesültek. — Most e beszélyek — többekkel bővitve — sajtó alá rendeztetnek. — Az előfizetési felhívás e napokban küldetik szét. Felkérjük megyénk e szép tehetségű fiának kétségtelenül szép igyekezetet tanusító művére, közönségünk szives pártolását.

— Főispán ur ő méltósága a né-mely halaszthatlan ügyek elintézésé végett megtartandó rendkívüli megyebizottsági közgyűlés határidejéül a folyó évi szept. 21-ik napjának d. e. 9 óráját tűzvén ki, erről a t. bizottmányi tagok hivatalos tisztelettel s oly kéréssel értesítetnek, hogy tekintve különösen az alább következő sorozat 1. pontjában foglalt tárgynak a megye jövőjére kiható horderejét, a közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek.

Tárgysorozat:

1. A m. kir. belügyminister urnak 34873. számú rendelvénye a megye területének kikerekítése tárgyában.

2. Ugyanannak 34429. számú rendelvénye, a megyebizottság virilis tagjai névsorának az igazoló választmány jelentése alapján az 1875. évre leendő megállapítása, a bizottsági tagok felerészének kisorsolása, s ezek helyett szükséges tagok megválasztása iránti intézkedés tárgyában.

3. A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium 13417. számú rendelvénye a méter-mérték rendszer behozatala folytán szükséges mértékhitelítési hivatalok felállítására tárgyában.

Kelt Gyulán, 1874. szept. 4.

Jancsovits Pál,
alispán.

— A megyei igazoló választmány, a megyei bizottság legtöbb adót fizető tagjai névsorának az 1875. évre érvényes egybeállítására, s az 1870. 42. t. cz. 23. §-ban jelzett kedvezményekre vonatkozó igénybejelentések elfogadása végett, a folyó évi szeptember hó 17. 18. és 19. ik napjain Gyulán a megyei székház nagytermében nyilvános ülést fog tartani.

— A „Magyarország és a nagyvilág“, 36-ik számának tartalma: képek: Bazaine Jósefine. — Hátszegvidéki képek. — Steephill, Erzsébet királynékn nyaralója Wight szigetén. — A muezsin. — A kék barlang torkolata Capri szigetén. Szöveg: Bazaine Jósefine. — One struggle more. (Költ. ford. Ábrányi Emiltől). — Egy porladó szív története (Elbeszélés G. Büttner Juliától). —

Egy király búne. (Francia kézírati okmányok után). — Hátszegvidéki képek. — Steephill-Castle, Erzsébet királynékn nyaralója Wight szigetén. (Porzótól). — A muezsin. — A kék barlang torkolata Capri szigetén. — Tárczalevél. (Porzó). — Szívbeli tartozások. — (Regény Maquet Ágostól). — Különfélék. — Képtalány. — Sakkfeladvány. Szerkesztői üzenetek. Előfizetési díj: Negyodévre 2 frt. 50 kr. Évenként 2 diszes jutalomkép. — Az 1874-iki évfolyam eddig megjelent számai még kaphatók.

— Az „Apolló“ zeneműfolyóirat legújabb (17. 18.) számának tartalma: Száz szűz, négyes Lecocq Károly hason című operettejéből vett dallamokból, szerkeszté Hölzl Lőrincz. 2) Bölesódal Kapi Gyulától. 3) Andalgó, toborzó és fris Biharitól, zongára alkalmazta Wachtel Aurel. 4) Etude, Berger L.-től. 5) Két kedvelt népdal, I. Be szomoruz az élet. II. Pántlikás kalapom. 6) „Árva voltam nincs öröme szívemnek,“ és „Mit ér a fa ha rosz fajta,“ Oláh Károly dalai, zongorára ártirta Tisza Aladár. — A boritékon: A zenetörténelme, Kapy Gyulától Bihar zeneszerzeményei Wachtel Aureltől. — Vegyes. — Zineműjegyzék. Előfizetési ár egész évre (mintegy 100 válagatot zineműre) 6 frt. félére 3 frt. A jelen kettős-szám előfizetési ár 60 kr., bolti ár 1 frt. Az előfizetés vidéken legelőszerebben a postahivataloknál postautalványozás útján eszközölhető, Budán az „Apolló“ kiadóhivatalában, iskolautca 681. sz. a. Minden eddig megjelent szám és kötet folyton kapható.

— Beküldetett szerkesztőségünkhez „Fali-mérték-táblák“ három lapon, készítette Domokos Kálmán, debreczeni gazd. akad. tanár. — Ezen tábláknak az olcsóságon kívül fő érdemük hogy kevés az, helyet foglalnak el, s csupán azon új mértékek átszámítása van bennük terjedelmesen, melyek a ministeri rendelettel elfogadva vannak s hitelesítve lesznek, miért is különösen minden üzleti irodák és iparüzők jövőre nem nélkülözhetik. — A fali táblák kaphatók ifju Csáthy Károly könyvkereskedésében Debreczenben, s általa minden hazai könyvkereskedésben laponként 12 krért.

Mind a három lapra történendő vidéki megrendeléseket 40 kr. posta utalványozása után ifju Csáthy Károly könyvkereskedése Debreczenben bérmentve eszközöl.

Szarvasi ujdonságok.

* A tanév a főgymnasiumban folyó hó 7-én vette kezdetét. Városunk csendes utcái újra élednek, mert benépesíté azokat a vidor arcú tanuló ifjúság. A kis füzes s a temető sem elhagyott többé, mert a műzsák nektár italát szomjazó ifjúság látogatja.

° Dalárdánk tagjai a hét utolján, s csak hullámozva érkeztek haza a kolozsvári országos dalárünnepélyről, kiknek szívében örök emlékü marad a testvér haza fiának azon igaz magyar vendégszeretete, melylyel őket a zord hegylakói fogadák.

° A Szolokon székellő br. Rodits 68-ik gyalog ezred folyó hó 9-én roppant nagy váro néptömeg kíséretében vonult be városunkba. Valóban csodálatra méltó harcos fiaink edzetsége, mert hisz az izzadság és porlepte arcokon rózsás mosoly derengett, mihelyt magyar testvéreiket megpillanták.

° Szüretünk — eddigi kilátás szerint még a középszerünél is silányabbnak mutatkozik, de azért nem eshetnek Bachus áldozárjai kétségbe, mert ha kevesebb bort szüretünk is, de mindenesetre jobbat mint az előző években. Többet ér a kevés jó, mint dézsa számra bár a zagyva löre.

* A kalap emelés rosz szokás. Városunkban a napokban egy ifju uracs, miután a sok kalap emelés miatt ez évben már az ötödiket rontotta el — többek jelenlétében kijelenté, miszerint ő már csak nemzetgazdászati szempontból sem emel többet kalapot. Allitván hogy ezt a rosz szokást sveici Geszler hozta volna szokásba.

° „Ha a jobb zsebemre ütök, akkor is nekem szól, ha a balra ütök, akkor is nekem szól“ az igazságszolgáltatásnak a corpusjurisban nem foglalt e nemét nem felejtették el még korunkban sem némely na-

gyon is lelkiismeretes prokátor urak. Hajdánában elbájoló danájú fülmile, jelen alkalommal pedig az ó-korban a capitoliumot is megmentő nagyobbacska éneklő madár a rucza képezte a pertárgyát. Volt hajdanta fülmile, van most rucza per.

Vadász társulat alakult 3 egymás után következő évre városunkban. Ugyanis számos vadászat kedvelők tanácsára kibéreltetett a „Bánrévi“ és a „Szentandrászi“ puszta vadászata. — A bánrévi vadásztársulat elnök t. Plavec György ügyvéd ur; tagjai pedig e társulatnak Szarvasról: Benka Gyula és Benka Pál tanár urak; Chován Zsigmond tanító ur, Kuczka János ügyvéd ur, Lonovits Ferencz főtisztelendő ur, Lavatka Béla gyógyszerész ur, Mikolay Mihály ügyvéd ur, Praznovszky Ferencz csendbiztos ur, Ponyiczky György és Ponyiczky János pénztárnok ur, Pokornandy Sándor póstamester ur, Szideg Frigyes ur, és Winternitz Arnold uradalmi igazgató ur, valamint Baghy János kereskedő urak. Szentandrásról pedig t. Lehoczy József főtisztelendő ur. No jaj nektek nyulak, jaj százaször is! Mert e társulat minden egyes tagja oly ügyes és oly szenvedélyes vadász, hogy fegyvereiknek csak egy mozdulatával is eltörlik szegény nyulakat e föld színéről.

Gyufával az utcán rágyújtani városunkban 5 ftt büntetés terhe alatt megtiltatott. Elismerést érdemel városunk érdemes előjárósága eme legbölcsebb rendeletért, mind az által rendészeti szempontból éppen semmit sem ér, mert ez által nincs eleje véve a bekövetkező bajnak. Mert ha megengedi, az érdemes előjáróság csak ezt az egy kérdést intézem hozzá: Valjon az eldobott gyufa végből, avagy az eldobott s elhamvadásig füstölő cigaretté darabokból támadhat-e előbb tűz? Már pedig cigarettázni az utcán nem levén tilva — szabad.

Gazdaszat, ipar, kereskedelem

Országos vásár sept. 5-én.

A lóvásár e napon vette kezdetét, mennyiség tekintetében igen sok hozatott vásárra, de szép lovat nagyon keveset lehetett találni; úgy látszik, hogy e tekintetben Gyula elvesztette jelentőségét, az erdélyi lótulajdonosok vagy kereskedők, másutt előnyösebb vásárra tettek szert. — Áruk is igen csekély volt, oly annyira, hogy lovat csak a szorult ember adott el.

A belső vásár oly népes, mint eddig ritkán, de azért kézműves, kereskedő egyaránt panaszkodott, kézműves igen sok volt, különösen csizmadia alig fért meg helyén. — A szorult kézműves úgy adott tul árúin a mint lehetett, csak azért, hogy pénzt lásson. A vásár még hétfőn is elég népes volt, mi más alkalommal nem történt, sőt a vidéki fazekasok még szerdán is szerencsét vártak.

Hetivásárunkon e hó 11-én az árak a múlt heti hetiekhez képest 15—20 krral csökkentek; vétel jelentéktelen csak fogyasztásra történt.

Lobmayer J. F. üzleti jelentése.

Budapest, 1874. sept. 6.

A lefolyt hét minden egyes napja darabolta a buza értékét, úgy hogy a hét végén mintegy 20—30 krnyi értékcsökkenés mutatkozik. Az üzletben annyiban történt változás, hogy az osztrák tartományi vevők elmaradtak, s az üzletet tisztán az itteni malmok vásárlásai tették, de az alig meggyelére, a különben e héten gyéren érkezett búzáknak. A mai helyzet szerint itélve, az idej búzáknak újra, csak a belföldi malmok lesznek vevői, mert a külföldtől eltekintve, még az osztrák tartományok is jó ideig fogják nélkülözhetni búzáikat, vagy — a mint a bécsi buza-jegyzések mutatják — a Bécshez közel eső állomások aránylag sokkal olcsóbban adnak el oda, mint a hogy az árak innen, vagy országunk erősebb buzapiacziaról calculálódnak.

Termelőink tehát nagyobbára az itteni malmokra lévén utalva, a helyzetnek megfelelőleg, nem a buza, hanem liszt forgalom szerint tégyék ezental számításukat. Ha újra a buza fogná az idén a főszerepet vinni, akkor — a mint már a lefolyt 1874. üzletév keserűen bizonyítja — a jelen — minden lisztkivittelt kizáró külföldi árjegyzések mellett, a malmok előbb-utóbb munkájukat beszüntetik. Nem szabad elfeledni, hogy a magyarországi magas buzaár főleg a magyar malomiparnak következménye; mely ipar azonban különösen kivitteli üzletre lévén alapítva, ha ezen üzlet nem létezik, akkor a malmoknak sincs buzára szükségük oly mérvben, mint lenne, ha a buzaár őket képesítene a kivitteln dolgozni. A belföldi szükséglet meglévő malmaink felet bátran munka nélkül baghyhatja. Az idén tehát, erősen meg vagyok győződve, csakis a lisztüzlet hely-

zete fog irányadó lenni — s gazdáink jót tesznek, ha nem tartják magokat más, mint a lisztforgalom után; a külföld minket az idén kevésbé figyel, s a belföldi termény-speculáció sokkal többet veszített már az idej természetén, semhogy egyhamar kedve kekedjék búzát vásárolni a mai árakon; mert a csökkenés még nem érte el az utolsó határt.

A mai árak a következők:
85—89 fontos tiszai buza 4.85,—5.50, vām-mázsánként 80 fontos rozsmérőnként 4.—
66—68 fontos takarmány árpa 2.70,—2.80,
68—72 fontos serházi árpa 2.90,—3.40,
45—48 fontos zab 2.13,—2.14,
82 fontos tengeri 4.50 krjezár,
készpénzfizetés mellett Budapesten értetnek.

A vetőmag változtatásról *)

A tapasztalás azt bizonyítja, hogy gazdasági növényeink mennyileges és minőleges termőképességének fejlesztésére a tenyészhely változtatás okvetlenül megkívánatik. Ismeretes dolog ugyanis, hogy valamely fajta növény több éven át egy és ugyanazon földbe vetve évről évre kevesebb termést ad, a tenyészteret kivántató tápsorok kihasználása következtében évenként silányabb leend s végül elfajzik. Hozzájárul még a talaj minőségében egyoldalú használat által okozott tetemes kár, továbbá pedig a jövedelem nagy mértékben való kevesbitése.

A bölcs természet utmutatását követve, okszerű kezelés által képesek vagyunk az állatországba nemesítést eszközölni.

A tenyészállatok gondos megválasztása, okszerű keresztelése, szorgalmas ápolása, fölnevelése és kezelése számos fajnak szerzett már tartós jó hirnevet. Kétségbevonhatlan, hogy ugyanez eljárást a növényországra is lehet alkalmazni: miután hatalmában áll a gazdának figyelmes okszerű kezelés által természetmennyiség javítani, vagy pedig hanyag gondatlan kezelést általrontani.

A menyiben a természetmennyiség tulajdonsága a productió céljának megfelel, kevésbé szükséges a változtatás: például ama kitűnő talajmomeknél, melyek rendszeres kezelés mellett, jó tulajdonságaikból és termőképességükből mit sem veszítenek.

Leginkább szükséges tehát a vetőmag megválasztására, kezelésére, a termőtalaj trágyázására megmunkálására, a vetés idejének előnyös megállapítására a vetőmag csiraképességére, a termés betakarítására és elhelyezésére figyelmet fordítani.

Főszabály gyanánt szolgáljon; hogy előnyös fekvésű tájakra, hol enyhe éghajlat és alkalmas földvegyület a növényeknek erőteljes kifejlődésére kedvező hatással vannak, zordon hegyes vidékekre vetőmagot ne hozassunk, miután a kedvező viszonyok által elkényeztetett növény utóbbi helyen kielégítő eredményt nem szolgálhat; ellenben zordon vidékről származó vetőmag, lapályos-jó minőségű talajba vetve is mindenkor megfelelő a várakozásnak s jól diszlik.

Vannak vidékek, a hol egy bizonyos növény elfajzását a legszorgalmasabb mivélés nem képes meggátolni; az éghajlat befolyása, a talaj minősége a magot megváltoztatja, mintegy átformálja a nélkül, hogy hatalmunkban állna ez átváltoztatást megakadályozni. Ily speciális esetre csaknem fölöslegesnek mutatkozik a koronkint ismétlődő megváltoztatás nagy előnyét fejtegetni.

A talaj mivoltára, tulajdonságaira és rendes megmunkálására kell, hogy nagy figyelmet fordítsunk, miután minden gazda tudja, hogy a mérsékelt meleg, száraz és mély talaj rendszerint legjobb magot szolgáltat, ellenben nedves, tömör állományu, nehéz talaj kedvező eredményhez legritkább esetben vezet.

„A ki mint vet, úgy arat!“ e régi de nem avult közmondást, nem lehet elégszer ismételni; azért is ép, csiraképes, tiszta, jó vetőmag okvetlen szükséges a vetésre, mert a ki ezt tekintet nélkül hagyja, és silány, hiányos, gyom-maggal telt vetőmagot használ, oly hibát követ el, mi helyre pótolhatlan.

A silány vetőmag tökéletlenül csirázik, és ha kibajt is, tökéletlen növényt hoz, mely az idő viszontagságainak éppen nem, vagy

*) A „Maros“ után.)

csak kevésbé bír ellenállni, mint arra az egészséges növény képesítve van.

Leginkább ajánlható azon előnyös eljárás, hogy a gazda saját területén neveljen jó vetőmagot; e célra a termőtalajt gondosan kiszemelve s megművelve, az elvetendő magot megválassza és okszerűen kezelje.

Francziaországban a vetőmag előállítására különös gondot fordítanak, a menyiben aratáskor a legszebb kalászokat kiszemelik, összegyűjtik, kicsépelik, és ez okkép nyert magot szorgalmasan megmunkált jó minőségű talajba vetik, ez eljárás következtében mindig jó vetőmagot használnak, és a jó eredményt biztosítják. S kétséget nem szenved, hogy a saját területen nevelt vetőmag a talaj, éghajlat és helyi viszonyoknak leginkább megfelel s mellette legolcsóbb is; és ha ezen eljárást több éven keresztül következetesen folytatjuk, azaz: mindig gondosan ápolat minőségű vetőmagot használunk, bámulatos eredményhez jutunk.

Hogy mennyire szükséges a vetőmag gondos megválasztása, az a körülmény is bizonyítja: hogy ha mi aratás ideje alatt több kalászt egyenkint megvizsgálunk, majd rövid, közép nagyságú és hosszú kalászra találunk. Miután a búzáknak — mint minden növények — sokféle osztálya van: a kalászokban pedig leszen jó, középszerű, hibás és rossz mag. Ha még tekintetbe vesszük, hogy valamint az állatoknál úgy a növényországban is a rossz mag tulajdonságok többé kevésbé káros utóhatással vannak, a vetőmag gondos megválasztása elötlünk okvetlenül szükségesnek fog látszani.

Mindazon gazdáknak pedig, kik kereskedők közvetítése tolytán kénytelenek a szükséges vetőmagot beszerezni, figyelemzetésül szolgáljon, hogy a lapokban gyakran, „csodabuzáról“, „óriás rozsról“, „mennyei árpáról“ s „óriás búkkönyről“ tétetik reclámszerű említés, melyek mesés mennyiségű eredményt adnának? Az eladás rendszerint kis mennyiségben, de nagy árak mellett történik, mi által nem egy gazdaszenvedett márkárt. Lehetséges ugyan korhany talajjal bíró kertekben, kellőleg védett trágya bő használása és kitűnő gondnal vezetett megmunkáltatás mellett mesés nagysága eredményt érni el, de előlőleges próba nélkül külső földekre alkalmazni legalább is nagy merénylet, melynek jó eredménye mindenkor kétséges.

A házilag kezelt, saját területen nevelt gondosan megválasztott, jó minőségű vetőmag, melynek csirázó képessége ismeretes, tulajdonságai pedig a talaj, éghajlat és helyi viszonyoknak leginkább megfelelők, vetésre legalkalmasabb; oly körülmények között azonban, midőn valamely növény fajának állandó mivélés által időmultával kedvezőtlen változás, hátrányos elfajzás, vagy korcsfejlődés állott be, a magcsere okvetlenül szükséges.

Előfordult már azon eset is, hogy oly évekből, midőn a gabonának jó ára van, jövedelem szaporítás tekintetéből a legjobb buza eladatik, a hátramaradt középszerű termék pedig vetőmagnak használtatik. Az ilyen vetőmag után eredő növényzet a legkedvezőbb időjárás mellett is tökéletlen, silány leend, de annál inkább fölbujránzik mellette a gyom, mely a neki engedett szabadabb tér következtében, évek hosszú során át disztelenkedik vetéseinkben.

A folyton emelkedő cultura oda viend bennünket, hogy gazdáink jó vetőmag előállítására céljából egy külön vetőmag nevelő szakaszt fognak berendezni. Ez eljárás sokhasznos igér, kevés költséggel jár, s nem is veszélyes. Ha mi répa, dohány, len és kendermagot csak a legelőkeltebben tejlődött növény után gyűjtünk, és ha továbbá a répát, dohányt mielőtt kiültetnénk külső földekre, külön e célra alkalmazott nevelő ágyakban nagy gond mellett tenyészünk: miért ne érdekelne a nagy hasznosító buza vetőmag minél jobb minőségben való előlítására kiváló figyelmet? A ki a mensesét, gulyáját, juhait nemesíteni szándékozik, egy jobb fajtából eredő apa állat beszerzését nem fogja elmulasztani, a gondos gazda pedig növényeire nézve is ugyanez eljárást fogja alkalmazni. Vajha ezen közlemény gaz-

dáinkat gondolkozásra s kísérletek megtételére ösztönözne, mi által nem csak magunknak, de az országunknak is hasznos szolgálót tennének!

Tarnóczán

Hanny Béla.

Kiállítási program.

Biharmegye gazdasági egyesületének Nagyváradon a vaspályaudvar szomszédságában kiépült állandó kiállítási csarnoka folyó 1874. évi szeptember 20-án d. e. 10 órákor főkép terménykiállítással meg fog nyitattani.

Ez alkalomra kiállíthatók mindenféle kül- bel- gazdasági termékek, u. m. szőlő alma, körte, barack és más gyümölcs, gabonaféle magvak és kalászok, tengeri, kender, len s a többi olaj és takarmány magvak, lencse, borsó, bab, gumós növények, dohány, burgonya, dinnye, tök, konyha kereti zöldség, virágok, gyógyfüvek, egyéb ke reskedelmi s iparnövények nyers vagy feldolgozott állapotban, továbbá előlításai minták, kertészeti eszközök, e tárgy eladási árjegyzék stb.

Iparcikk nem határozott tárgya a kiállításnak, mind a mellett, ha a kiállító önállóan vagy saját felszereléssel, saját álványán, asztalán kívánja kiállítani, hely adatik hozzá.

A kiállítandó tárgyak szeptember 15-ig bejelentendők, sőt be is küldhetők a kiállítási csarnokban rendező bizottsághoz.

Küldendő — hogy megbíráltathassék — közönséges gazdasági magból legalább egy vagy két itezényi, újdonságból kevesebb, a mennyi küldhető, szőlő 2—3 fűrt, diszítve saját leveleivel, más gyümölcs legalább 3—4 darab, nagyobb termékből p. o. dinnye, tök, egy fajtól egy példány is elég.

A kiállított tárgyhöz melléklendő a kiállító neve s ha lehető a kiállítvány a termény faj valódi nevének, sajátágának mily földben mily gazdasági viszonyok közt s minő eredménnyel termeltetésének, az eladható mennyiségnek s árának jegyzéke.

A bejelentésnél a kiállított tárgyra nézve nyilatkozat adandó, vissza adassék-e vagy mi történjék vele, — másként a gazd. egyesület tulajdonának fog tekinteni, s a tarthatóbb a szállárabb tárgyak ruzeum szerűleg állandó kiállításban fognak fenntartani, afféle fajokkal később is összehasonlíthatás, hanyatlása, vagy többrefejlesztése megítélhetése végett.

A visszatenni kívánt tárgyak bírálata után a kiállítás 5-ik napján elvitethetők, vagy újabbal kicserélhetők szilárdabb tárgyak azonban huzamosb időkre benthagyhatók az egyesület tulajdonával együtt az állandó kiállításban.

A kiállítók a csarnokban mutatványaik után megkedvelt termékeiből nagyobb mennyiséget is előlálíthatnak, s akár személyesen, akár megbízottaik által eladási üzletet indíthatnak, mely később a 4 napi kiállítás után időnként felváltva beadandó termény- s iparcikkokkal a csarnok ügynöksége által is folytatható lesz.

A kiállítási tárlat első napon d. e. 10 órákor, a több napokon d. e. 9 órákor fog megnyitattani a közönség számára és d. u. 6 órákor mindég bezáratik.

Egyes belépti díj 20 kr. a közönség részéről.

Kiállítók, kiknek kiállítványai hasznosb, tanuságosb, megfigyelni méltóbb, később meghirdetendő elhatározás szerint lehető jutalom és kitüntetésben részesülendek.

Kelt N.-Váradon, augusztus 25. 1874.

Biharm. gazd. egyesülete nevében:

Szabó József
alelnök.

Nagy István.

Tar Imre

szakbizottsági tagok.
Gobóczy Károly,
egyl. titkár.

Nyilttér.

Van szerencsém ezennel köz-
hírré tenni, miként köz- és vál-
tó-ügyvédi irodámat f. é. októ-
ber 1-én Gyulán az alispáni lak-
ban megnyitandom.

Gyulán 1874. szeptember hó.

JANTSOVITS EMIL

kir. tszéki jegyző.

Szerkesztői üzenet:

Csabai t. levelezőknek, levelét jövő számunk
hozzátja.

Hirdetmény.

Békésmegye Gyulán levő székházának
megbővítése csőloztatván, az ide vonatkozó
építési tervek elkészítésére ezennel pályázat
nyitattik.

Ezen építkezés akként történék, hogy
egyrészt a meglévő épületben a szükséges
átalakítások megteendők, másrészt az épü-
let melletti telken az egy emeletes épület foly-
tatólagosan kiépítendő, esetleg az ekként
megbővített egy emeletes épületre még egy
emelet rakatnék, minél fogva két rendbeli
terv készítése szükséges, és pedig az egyik
egy emeletre, a másik két emeletre.

A terv elkészítésére szükséges rész-

letesebb felvilágosítások és adatok a megyei
mérnök hivatalában szerezhetők meg.

A legjobbnak talált tervek készítője
200 frt jutalomban részesül, s a tervek fo-
lyó évi október hó 25-ig, Békésmegye alis-
páni hivatalánál multhatlanul benyújtandók.

Kelt Gyulán, 1874. szeptember hó 1-én.

Az alispán helyett:
Hajóssy Ottó, főjegyző.

Egy száraz s egy olaj-malom

szabad kézből eladó.

Tudokozódhatni Szász Andrásnál
Fazekas-Varsádon. 118 1-*

Félévi korcsmáltatási jog

BÉRBEADÁSA.

Gyula városa f. é. Szent-Mihály
naptól 1875. Szent-György napig ter-
jedő szabad bormérés jogát, mely 20
korcsmára terjed, f. évi septemb. 21-
kén délelőtt 9 órakor a városháza ter-
mében nyilvános árverésen bérbeadja.
— Netán beérkező zárt ajánlatok
az árverés megtörténte után bontatnak
fel; — bánompénz 50 frt.

Dobay János,
polgármester.

119 1-2

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő:
Dobay János.

HIRDETÉSEK.

Sodaviz-gyár

Van szerencsém a t. cz. közön-
séget értesíteni, hogy szeptember hó
1-től a legjobb és legújabb, czélszerű-
nek bizonyult sodavizgép szerkezettel
ellátva magamat, sodavizgyáramat meg-
nyitom, — a t. cz. közönség pártfo-
gását kikérve — Orosháza, aug. 25.

Medveczky Henrik,
gyógyszerész.

104 3-3

Haszonbérleti hirdetmény.

Aradmegyében egy 1700 holdból, és
pedig 600 hold szántó és kaszáló, 30 hold
szilvás, a többi része erdő és legelőből, to-
vábbá 1 korcsmából, és jókarbani gazdasá-
gi épületekből álló birtok f. évi október hó
1-től 6 évre 3600 frt évi bérlet mellett ki-
adandó; illetőleg örök áron is igen kedve-
ző feltételek mellett eladó. A birtoknak le-
gelőből és korcsmáltatási jogból 2000 frt évi
tisztá jövedelme van. Bérleti, vagy venni
szándékozók sziveskedjenek közelebbi felvi-
sítás végett Boros Sándor ügyvédhez Aradon
magyar-utca 2. sz. a. fordulni.

110 2-6

Anatherin szájviz

dr. POPP J. G. cs. k. udv. fogorvostól Bécs-
ben, Stadt, Bognergasse 2 sz.

1 forint 40 krajczáros palackokban,
legjelesebb szer csúsz fogfájás, a foghús gyú-
ladása, daganata és kibézsése ellen; feloldja a
meglévő fogkövet s gátolja annak újraalakul-
ását, megerősíti a mozgó fogakat a foghús
megszilárdítása által; s midőn a fogakat és
foghúst minden ártalmas anyagtól megtisztít-
ja, a szájnak kellemes frissességet kölcsönöz,
eltávolítja a szájról szűz büzt csak rövid ideit
használat után is.

Anatherin fogpép

dr. POPP J. G. cs. kir. udv. fogorvostól
Bécsben.

E készítmény megőrzi a lehellet frisse-
ségét és tisztaságát, azon kívül arra is szol-
gál, hogy a fogaknak vakító fehérséget köl-
csönözön, azok romlását gátolja s a foghúst
megerősítse.

Dr. POPP J. G.

Növény-fogpora.

Annaira tisztítja a fogakat, hogy napon-
kénti használata által nemcsak az annyira kel-
lemetlen borkó távolítatik el, hanem a fogak
glazurja és fehérsége is mindinkább gyarapo-
dik. — Egy doboz ára 63 kr. o. é.

Raktárak:

Gyulán: Orley István és Winkler Ferencz gyógy-
szereszeknél.
Békésen: Benedikty József gyógyszerésznél.
Csabán: Varságh Béla
Simándon: Csiky M.
Sarkadon: Trajánovics Ágoston gyógyszer-nél.
Orosházán: Medveczky K. gyógyszerésznél.
Pankotán: Tanfi C.
Mező-Berényben: Nárcisz János gyógyszer-
észnél.
Gyulán: Szmétán Fülöp fűszerkereske-
desében.

82) 9-26

Egy vasszerkezetű

OLAJPRÉS

egészen ujjonnan készítve 4 pogácsa
szorításra egy pár rezeptörő henger-
rel és garaddal ellátva szabadkézből
eladó. — Bővebb értesítést Gyulán
**Ölschlager Samu-
el** részintő ad.

106 3-3

Árlejtsi hirdetmény.

A b. gyulai kir. ügyészség részéről köz-
hírré tétetik, miszerint a felügyelete alatt
álló központi börtönben elhelyezett, s átlag
véve naponként 100-ra menő rabok jövő
1875. évi január 1-től számított egy, esetleg
három évi élelmezésének biztosítására f. évi
október 5-ik napján d. e. 10 órakor B. Gyulán
a kir. ügyészi irodában árlejts fog tar-
tatni, melyre az illető vállalkozók ezennel
meghivatnak, tudtul adatván egyszersmind

1. hogy bánatpénz fejében kötelesek
500 frtot készpénzben, vagy pedig tőzsdé
áron számítható államkötvényekben az árlej-
tés kezdete előtt a kir. ügyészségnél letenni.
2. Írásbeli zárt ajánlatok az árlejtsre
kitűzött óráig, a kir. ügyészség által elfo-
gadtatnak, azonban köteles az illető az aján-
lati árt számmal és betűvel határozottan ki-
írni, a bánatpénzt hozzá mellékelni, valamint
az ajánlati árt az egy és esetleg három évi
tartamra külön-külön kitenni.

3. A vállalati feltételek a kir. ügyészi
irodában hivatalos órák alatt mindenkor meg-
tekinthetők. Gyulán, szeptember 2-án, 1874.

Janó Sándor,
kir. ügyész.

111 2-3

Vendéglői bérbeadás.

Az orosházi nagyvendéglő szabad ital-
mérés joggal s ital depot üzlettel együtt fo-
lyó évi szept. 20-án d. u. 3 órakor a tulaj-
donos község tanácstermében tartandó nyílt
árverés s erre következőleg azonnal felbón-
tandó írásbeli zárt ajánlatok útján 1875. évi
január 1-től 5 évre haszonbérbe fog adatni.
Bánatpénz 500 frt.

Az 50 kros bélyegiven irandó zárt aján-
latok a fentebbi bánatpénzzel szinte ellátan-
dók, s árverés kezdetéig a község bírájá-
hoz benyújtandók.

A feltételek a község jegyzői hivatalá-
ban megtekinthetők.

Orosházán, aug. 29. 1874.

112 2-3

Az előljáróság.

Boros István

földbirtokosnak a gyulai határban, a
városhoz közel, legjobban bonifikált,
mind haszonvehető, jó

6 fertály földje haszonbérbe kiadó.

A kivenni szándékozó értekezhet
a tulajdonosnál Gyulán, a kórházzal
szemben.

115 1-*

Gépezérna, olaj és varrógép-készlet kapható.

Mindenféle valódi amerikai varrógépek, u. m.

Wheler és Wilson,
Howe, — Singer,
Little Wanzer, 98) 5-20
Vileox és Gibbs

gyári áron, 5 évi jótállás, mérsé-
kelt részletfizetés és díjmentes ok-
tatás mellett kapható; ugyszinte
vidéki megrendelések gyorsan
és pontosan teljesítetnek

Kálmán Zsigmond férfi-ruha raktárában Gyulán.

Javitásokat elvállal **Strusch György úr.**

Herrmann Hugo

okleveles tanítónál Gyulán

a polgári iskola megnyitával növendékek,
kik ez iskolát látogatni óhajtják, lakás, élel-
mezésre felfogadtatnak, a tanulásra kellő fel-
ügyelet mellett.

Elemi iskolára növendékek szintén felvétetnek.

108 3-3

D'Alfieri gyógyszer

eltávolít gyorsan, kellemesen és biztosan ká-
ros behatás nélkül a testre, és a szokásos
életmódnak változtatása nélkül mindenféle
nemi betegségeket és azok behatását. —
Nem teljesen gyógyított vagy idült (harmad
fokú) betegségeknél a gyógyítás 8-10 napot
vesz csak igénybe. — Siker biztosítottik.
Ára használati utasítással 5 frt, és egye-
dül kapható e cím alatt:

E. GIEBEL
100) Berlin, Schützenstrasse 32
Utánvétellel nem küldhető.

Békésen, az ugynevezett

KOZMA-KERT

a rajta levő épületekkel, szabadkézből eladó. —
A venni szándékozók értekezhetnek a helyszínen,
özv. Kozma Sámuelné asszonnyal, vagy Skulté-
ty Rafael ácsmesterrel 157-ik számú házánál Bé-
késen.

117 1-3